ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 26]
Total No. of Questions : 26]

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4
[Total No. of Printed Pages : 4

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 102-M (NS)
Code No. : 102-M (NS)

ಡಿ.ಇಡಿ. ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ
D.Ed. FIRST YEAR

ಶಿಕ್ಷಣ
EDUCATION

ಮೂಲ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಪರಿಚಯ
INTRODUCTION TO BASIC CONCEPTS

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)
(Marathi Version)

(ಹೊಸ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)
(New Syllabus)

ದಿನಾಂಕ : 16. 05. 2019]
Date : 16. 05. 2019]

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10.00 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1.00 ರವರೆಗೆ]
Time : 10.00 A.M. to 1.00 P.M.]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60
[Max. Marks : 60

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ
Register Number of the Candidate

भाग - I

खालील प्रत्येक प्रश्नाला **चार** पर्याय दिलेले आहेत. अति योग्य निवडा आणि उत्तर-पत्रिकेमध्ये लिहा. **सर्व** प्रश्न आवश्यक आहेत : $10 \times 1 = 10$

1. शाळा व्यवस्थापनातील प्रमुख केंद्र व प्राधान्य हे आहे.

   (A) शिक्षणाचे ध्येय व उद्दीष्ट
   (B) निरंतर व सर्वकश मूल्यमापन
   (C) शिक्षणातील अध्यापन पद्धती
   (D) अध्ययन साहित्य.

2. मुलाला समाजीकरण करणारी पहिली संस्था

   (A) समवयस्क
   (B) कुटुंब
   (C) शाळा
   (D) समुदाय.

3. हरीणी 10 वर्षाची मुलगी. मूर्तस्थितीत संकेतन वापराचे तर्क ठळक करू शकते. तर हरीणी खालीलपैकी कोणत्या बौद्धिक विकासाच्या टप्प्यात आहे ?

(A) पूर्व परिचालन पायरी (B) औपचारिक क्रियात्मक पायरी

(C) संवेदीचलीत पायरी (D) मूर्त क्रियात्मक पायरी.

4. एकाच वर्गातील एकाच वेळी दोनपेक्षा अधिक श्रेणीतील विद्यार्थ्यांच्या अध्यापनाला असे म्हणतात.

(A) एक शिक्षकी अध्यापन (B) समवयस्कगट

(C) गुणीत श्रेणी अध्यापन (D) सहकारी अध्ययन.

5. मुलाला कोणता खेळ त्याच्या समस्या, भावना कल्पना व निराशाना संधी देतो.

(A) सांकेतिक खेळ (B) नाटक खेळ

(C) परिचयाचा खेळ (D) बदली खेळ.

6. खालील विधानांचा विचार करा :

I. विश्लेषणात्मक बुद्धिमता ही अमूर्त विचाराची योग्यता

II. कल्पक बुद्धिमत्ते मध्ये संबंध मिळविण्याचा समावेश असतो

III. प्रायोगिक बुद्धिमत्ते मध्ये नवोन अनुभवांना निभावणे.

वरीलपैकी कोणते विधान बुद्धीमत्ते संबंधी बरोबर आहे ?

(A) II फक्त (B) II व III

(C) I व III (D) I फक्त.

7. शिक्षक वापरत असलेल्या कृतीत, कृत्य, स्पर्श, हालचाल, कार्यकरण व प्रायोगीकरणचा समावेश असतो. कोणत्या प्रकारच्या अध्ययन कर्त्याच्या गरजा शिक्षक पुरवितो ?

(A) स्पर्श अध्ययनकर्ता (B) दृष्य अध्ययनकर्ता

(C) श्राव्य अध्ययनकर्ता (D) लिखीत अध्ययनकर्ता.

8. संविधानाच्या 21 (A) कलमात प्रतिपादन केलेला घटक हा आहे.

(A) भारताची एकात्मता, एकता, सार्वभौमत्व यांचे संरक्षण व संवर्धन

(B) सरकारकडून मदत घेणाऱ्या शिक्षण संस्था काणतेही धार्मिक अध्यापन करोत नाहीत

(C) 6 - 14 वयोगटालील मुलांचा शिक्षण हा मूलभूत हक्क आहे

(D) केंद्र सरकारने धर्म, लिंगाच्या आधारे कोणत्याही प्रजेवर पक्षपात करू नये.

9. सार्वजनिक मालकी हक्काच्या शाळा व्यवस्थापनाकडून व्यापक प्राथमिक शिक्षणासाठी मुख्य योजना ही आहे.

(A) DPEP (B) सर्व शिक्षण अभियान

(C) नली-कली (D) पढे भारत बढे भारत.

10. संपत्ती आणि सत्तेतील विविधता दर्शविण्यासाठी वर्ग विभिन्नतेसाठी समाज शास्त्रज्ञाने वापरलेले पद ह आहे.

(A) सांस्कृतिक-आर्थिक स्थिती (B) सामाजिक-राजकीय स्थिती

(C) सामाजिक-आर्थिक स्थिती (D) सांस्कृतिक-भावनात्मक स्थिती.

भाग - II

खालीलपैकी कोणत्याही **पाच** प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर **अर्ध्या** पानापेक्षा जास्त असू नये : $5 \times 2 = 10$

11. उत्तर वाल्यावस्थेला निष्काळजीचा काळ का म्हणतात ?
12. शिक्षणाची गति म्हणजे काय ?
13. श्राव्य दोष असणाऱ्या मुलाकरिता तुम्ही आनंदी वर्ग वातावरण कसे निर्माण कराल ?
14. DPEP चे महत्वाचे 4 उद्दीष्टे लिहा.
15. अनुसूचित जाति आणि अनुस्चित जमातीच्या मुलाच्या समस्येसाठी राष्ट्रीय प्रकाश झोत गटाच्या स्थान कागदाच्या दोन शिफारशिंची यादी करा.
16. RTE कायदा 2009 चे महत्व काय ?
17. मुलांच्या हक्काकरिता भारताने महत्वाची बांधिलकी घेतली आहे हे दाखविणारे दोन दर्शकांची यादी करा.
18. मुलांच्या समाजीकरणात संस्कृतीची भूमिका स्पष्ट करा.

भाग - III

खालील प्रत्येक प्रश्नाला पर्यायी प्रश्न आहे. त्यापैकी (a) किंवा (b) चे उत्तर लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर **एक** पानापेक्षा जास्त असू नये. $8 \times 5 = 40$

19. (a) NCF 2005 योजनेतील कल्पनेनुसार 4 शैक्षणिक ध्येये नमुद करा. कोणतेही दोन स्पष्ट करा.

किंवा

(b) NCFTE 2009 योजनेच्या कल्पनेनुसार शिक्षकाच्या चार पात्रतांची यादी करा. कोणतेही दोन स्पष्ट करा.

20. (a) शालेय परिसरात समाजीकरणासाठी शिक्षक-विद्यार्थी संबंध हा महत्वाचा घटक आहे या विधानाचे पृथक्करण करा.

किंवा

(b) मुलाच्या समाजीकरणात समाज व प्रसार माध्यमे महत्वाची भूमिका बजावतात. या विधानाचे पृथक्करण करा.

21. (a) शैक्षणिक समाजशास्त्राची व्याप्ति स्पष्ट करा.

किंवा

(b) पारंपरिक पद्धत व समावेशक पद्धतीतील फरक स्पष्ट करा.

22. (a) दृष्टीदोष आणि स्पर्शदोष असलेल्या अध्ययनकर्त्यासाठी अध्यापन तंत्राची योजना तुम्ही कशी कराल ?

किंवा

(b) मूर्त क्रियात्मक पायरोमध्ये मुलांसाठी तुम्ही कोणत्या कृतींची योजना कराल ?

23. (a) ''तारुण्यवस्था हा आदर्शकल्पक काल आहे.'' या विधानाचे पृथक्करण करा.

किंवा

(b) ''पालकाना बालपन हा अडचनीचा काळ असतो.'' या विधानाचे पृथक्करण करा.

24. (a) मुलांच्या सामाजिक विकासात खेळाची भूमिका स्पष्ट करा.

किंवा

(b) रचनावादाची तत्वे स्पष्ट करा.

25. (a) ''नकारात्मक दृष्टीकोनामध्ये मोठ्यात प्रभावचा समावेशन असतो.'' या विधानाच पृथक्करण करा.

किंवा

(b) ''समावशक वर्ग खोळीमध्ये विविधता ही समस्ये ऐवजी एक साधन म्हणून सुचविली जाते.'' या विधानाचे पृथक्करण करा.

26. (a) प्रतिभावंत मुलांसाठी अध्ययन अधिक आवडीचे आणि प्रक बनविण्यासाठी तुम्ही होत असलेले पाच उपाय लिहा.

किंवा

(b) अनुसूचित जाती आणि अनुसूची जमातीच्या मुलांसाठी शिक्षण अधिक समावेशक बनविण्यासाठी तुम्ही कोणते पाच उपाय कराल ते लिहा.